

Un viatge per la història del cinema en transport públic, en una exposició a l'Espai Mercè Sala

- La mostra forma part del programa d'enguany del Subtravelling, el tercer festival de curtmetratges al metro

Avui s'ha presentat a l'Espai Mercè Sala, la sala d'exposicions al metro de TMB, l'exposició "Transport, moviment, cinema", una mostra que revisa un seguit de pel·lícules que han introduït en la seva posada en escena els diferents mitjans de transport. Aquesta activitat s'emmarca dins el programa del [Subtravelling](#), el tercer festival internacional de curtmetratges al metro, que se celebrarà del 20 al 30 d'octubre.

L'exposició es pot veure a l'Espai Mercè Sala, situat al passadís de connexió entre els dos vestíbuls de la línia 5 de l'estació de Diagonal, fins al proper 11 de novembre, de dilluns a divendres, entre les 10 i les 20.30 hores. Els visitants hi poden trobar quatre seleccions d'imatges de diferents etapes del cinema, que pretenen mostrar la relació entre el transport públic i el setè art al llarg de la història. Instants cinematogràfics, els quals entre vies, locomotores, fum, vagons i motors evidencien les relacions latents entre el cinema i el transport.

Concretament es projectaran en quatre bucles de 30 minuts fragments de més d'una setantena de pel·lícules de renom del cinema mut, clàssic, modern i contemporani com, per exemple, *El espíritu de la colmena*, de Víctor Erice (1973); *Superman*, de Richard Donner (1978); *Blade Runner*, de Ridley Scott (1982); *Trainspotting*, de Danny Boyle (1996); *The Polar Express*, de Robert Zemeckis (2004); *Carne trémula*, de Pedro Almodóvar (1997); *Records*, de Woody Allen (1980); *Pánico en el Transiberiano*, de Eugenio Martín (1973), *39 escalones*, d'Alfred Hitchcock (1935); *L'home que va matar Liberty Valance*, de John Ford (1962); *El expreso de Berlín*, de Jacques Tourneur (1948), i *Godzilla*, d'Ishirô Honda (1954), entre moltes d'altres.

La sala simula un vagó per les finestres del qual es pot veure una particular història del cine

El tren com a escenari

Com a elements mòbils per antonomàsia, els mitjans de transport han estat objecte de filmació des dels inicis del cinema. El seu reiteratiu protagonisme en les primeres pel·lícules era una manera de subratllar l'essència dinàmica d'aquest nou espectacle.

Inicialment retratats simplement pel seu dinamisme, els mitjans de transport de seguida es van convertir també en motor i escenari de totes les ficcions possibles. El tren es va posicionar així com a lloc ideal per a desenvolupar qualsevol tipus de trames: persecucions, enamoraments, assassinats, etc.

Però els transports no es limiten a ser un espai d'acció, també esdevenen un espai de reflexió i introspecció, un espai màgic on pot passar qualsevol cosa. Avui dia fins i tot podem trobar projeccions en una pantalla dins del mateix vagó, com si la imatge en moviment estigués tornant de forma natural al seu espai essencial. De fet, el cineasta rus Aleksandr Medvedkin ja va utilitzar el ferrocarril, en els inicis del cinema, com a laboratori, estudi i sala de projeccions.

En l'anomenat "cinetren", ell i el seu equip es van dedicar a viatjar per Ucraïna i el sud de Rússia rodant i documentant la vida dels pobles que anaven visitant amb l'ajuda dels mateixos vilatans, als quals es donava l'oportunitat de fer servir una càmera i veure en acabar el dia allò que havien filmat. El tren i el cinematògraf, es van convertir així en una sola cosa.

Del viatger a l'espectador

L'experiència del viatge en tren és un camp d'entrenament de la mirada del futur espectador de cinema. En aquest mitjà de transport, el viatger s'asseu i contempla a través de la finestra com el paisatge desfila davant seu com si fos un espectacle.

Aquest primer espectador entrenat en el viatge ferroviari però, no va deixar de sorprendre's davant l'espectacle que ofería el cinematògraf. Prova d'això es la coneguda llegenda urbana que diu que al visionar el film *L'arribada d'un tren a l'estació*, una de les primeres pel·lícules dels inventors del projector cinematogràfic, els germans Lumière, la gent corria espantada pensant que la locomotora venia cap a ells. L'anècdota, desmentida pels historiadors, demostra la forta impressió que el cinema va despertar en els primers espectadors.

El cineasta Georges Méliès, que havia assistit a la primera projecció dels Lumière, va ser un dels primers a abandonar el realisme d'aquelles primeres filmacions i concebre el cinema com a espectacle. Amb ell el cinema va passar de documentar a inventar la realitat, creant així un llenguatge propi per a la ficció cinematogràfica.

Barcelona, 13 d'octubre de 2011